

Životné jubileá

Krásnych osemdesiat – RNDr. Terézia Schwarzová, CSc.

Len nedávno sme boli na Vrchnej hore pri Stupave tešiť sa z jesenného aspektu tejto botanicky zaujímavej lokality a v stupavskej reštaurácii Milica dvihnúť času na zdravie jubilantkám RNDr. Terke Schwarzovej, CSc. a RNDr. Vierke Ferákovej, CSc. Tento rok ubehla od milého stretnutia ďalšia dešiatka. Vtedy sedemdesiat, teraz 21. apríla 2018 krásnych osemdesiat, ktorých sa RNDr. Terézia Schwarzová, CSc. dožíva.

Terka sa narodila v čase, keď sa príroda intenzívne prebúdzala zo zimného spánku a všetku energiu využíva na štart do nového života. Rodina mlynára v Sáse Terkin štart úspešne zvládla. Vyrastala pod láskavou starostlivosťou rodičov v čarokrásnom kúte Slovenska, čo sa nesporne odrazilo i pri jej voľbe povolania. Po absolvovaní základnej školy v Sáse a Pliešovciach maturovala na gymnáziu vo Zvolene a odtiaľ putovala na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Špecializovala sa na Systematickú botaniku a geobotaniku. V roku 1960 štúdium ukončila štátnicami a obhajobou diplomovej práce „Pieskomilné taxóny rodu *Festuca* v Československu“. V roku 1969 získala titul Doktor prírodných vied (RNDr.) a v roku 1990 titul Kandidát vied (CSc.) na tému „Druhy rodu *Chenopodium* L. sekcie *Botryoides* C. A. Meyer in Ledeb. a *Ambria* Hooker in Bentham et Hooker fil. v Československu“.

Celý profesionálny život od skončenia vysokej školy po odchod do dôchodku prežila na Katedre botaniky Prírodovedeckej Fakulty UK v Bratislave. Počas 40-ročnej pedagogickej praxe prešlo jej rukami množstvo študentov, z ktorých sú dnes mnohí profesionálni botanici. Popri náročnej výučbe si neustále rozširovala svoje vedomosti riešením vedeckých problémov prevažne z taxonómie, karyológie a ekológie. Výsledky výskumu publikovala v mnohých publikáciách (pozri priložený zoznam). Jej srdcovkou sú druhy rodu *Chenopodium* s. l. a synantropná flóra. Okrem pôvodných vedeckých prác publikovala viaceré populárno-vedecké, životopisné články, profily viacerých žijúcich i nežijúcich osobností, nekrológy, recenzie, odborné preklady. Často sme sa na Terku obracali s problémami morfolgickej terminológie, kde nám vždy ochotne poradila.

Ako dlhoročná členka Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV sa v nej aktivizovala prednáškami, domácimi i zahraničnými exkurziami a výdatnou pomocou synantropnej sekcii pri organizovaní medzinárodných Synantropných sympózií. Posledných 10 rokov si sice užíva dôchodkový vek, ale neodpočívajú. Celoživotné vedomosti a skúsenosti o zástupcoch rodu *Chenopodium* s. l. zúročila v spolupráci so svojím bývalým študentom dr. Pavlom Mérédom v publikácii Flóra Slovenska VI/4. Kolektívu autorov tejto publikácie bola udelená cena Slovenskej akadémie vied v roku 2017. Vo zvyšnom čase sa venuje záhrade v Kuchyni a plní si sny poznávaním exotických krajín.

Milá Terka, chceme sa Ti v mene celej Slovenskej botanickej spoločnosti srdečne poďakovať za dobre vykonanú celoživotnú prácu, ktorú si s láskou vykonávala a misiu odovzdávania vedomostí Tvojich učiteľov doc. Májovského a doc. Futáka tak splnila. Nech sú ďalšie roky k Tvojmu zdraviu a záujmom milostivé a nech Ti prinášajú veľa radosti a spokojnosti.

(Doplňujúce informácie sú publikované v Bulletine SBS roč. 30, č. 2, 2008.)

MARICA ZALIBEROVÁ

Bibliografia RNDr. Terézie Schwarzovej, CSc.

1968

Schwarzová, T. 1968. Beitrag zur Losung taxonomischer probleme der *Festuca vaginata* W. K. und *Festuca psammophila* Hack. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 14: 381–417.

1970

Schwarzová, T. in Májovský, J. et al. 1970. Index of chromosome numbers of Slovakian Flora (Part 1). Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot 16: 1–26.

Schwarzová, T. in Májovský, J. et al. 1970. Index of chromosome numbers of Slovakian Flora (Part 2.). Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen. Bot.18: 45–60.

1974

Feráková, V. & Schwarzová, T. 1974. K problematike cytotoxonomického výskumu synantropných druhov v ČSSR. Acta Inst. Bot. Acad. Sci. Slov. 1: 41–50.

Schwarzová, T. in Májovský, J. (et al.). 1974. Index of chromosome numbers of Slovakian flora (Part 3). Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen. Bot. 22: 1–20.

Schwarzová, T. in Májovský, J. (et al.). 1974. Index of chromosome numbers of Slovakian flora (Part 4). Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen. Bot. 23: 1–23.

1976

Schwarzová, T. in Májovský, J. (et al.). 1976. Index of chromosome numbers of Slovakian flora (Part 5). Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen. Bot. 25: 1–18.

Uhríková, A. & Schwarzová, T. 1976. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LIII, Taxon 25: 491.

1977

Hindáková, M. & Schwarzová, T. 1977. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome number Reports LVI, Taxon 26: 262.

Uhríková, A. & Schwarzová, T. 1977. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LVI, Taxon 26: 262–263.

Váchová, M. & Schwarzová, T. 1977. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LVI, Taxon 26: 264.

1978

Hejny, S. & Schwarzová, T. 1978. *Chenopodium pumilio* R. BR. in der Tschechoslowakei. Acta Bot. Slov. Acad. Sci. Slov. A 3: 41–56.

Hindáková, M. & Schwarzová, T. 1978. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LXI, Taxon 27: 380.

Schwarzová, T. in Májovský, J. (et al.) 1978. Index of chromosome numbers of Slovakian flora (Part 6). Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen. Bot. 26: 1–42.

Schwarzová, T. 1978. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LXI, Taxon 27: 380.

Uhríková, A. & Schwarzová, T. 1978. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LXI, Taxon 27: 379–380.

Váchová, M. & Schwarzová, T. 1978. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LXI, Taxon 27: 382.

1979

Murín, A. & Schwarzová, T. 1979. Karyological Study of Slovakian flora II. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen. Bot. 27: 135–136.

1980

Schwarzová, T. 1980. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LXIX, Taxon 29: 728.

Schwarzová, T. & Májovský, J. 1980. *Chenopodium giganteum* D. Don, nový adventívny druh flóry Slovenska. Biológia (Bratislava) 33: 517–521.

Hindáková, M. & Schwarzová, T. 1980. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LXIX, Taxon 29: 728.

Uhríková, A. & Schwarzová, T. 1980. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LXIX, Taxon 29: 729–730.

Váchová, M. & Schwarzová, T. 1980. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LXIX, Taxon 29: 723.

1981

Feráková, V. & Schwarzová, T. 1981. Synantropizačné tendencie vo flóre modelového územia Devínska Kobyla. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen. Format. Protect. Nat. 7: 253–262.

1982

Schwarzová, T. 1982. *Chenopodium integrifolium* Vorosch. na Slovensku. Biológia (Bratislava) 37: 103–107.

1983

Hindáková, M. & Schwarzová, T. 1983. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LXXX, Taxon 32: 507.

Uhríková, A., Feráková, V. & Schwarzová, T. 1983. In Löve, Á. (ed.), IOPB Chromosome Number Reports LXXX, Taxon 32: 507–508.

1985

Hindáková, M., Feráková, V. & Schwarzová, T. 1985. Karyologisches Studium der slowakischen Flora VII. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 32: 71–75.

Uhríková, A., Feráková, V. & Schwarzová, T. 1985. Karyologisches Studium der slowakischen Flora VI. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 32: 67–70.

1986

Schwarzová, T. 1986. Chromosome numbers of some species of the genus *Chenopodium* L. from localities in Czechoslovakia. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 33: 37–40.

Hindáková, M., Májovský, J. & Schwarzová, T. 1986. Karyological Study of the Slovak flora XVII. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 33: 81–84.

Uhríková, A., Májovský, J. & Schwarzová, T. 1986. Karyological Study of the Slovakian flora XV. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 33: 73–76.

1987

Hindáková, M. & Schwarzová, T. 1987. Karyological Study of the Slovak flora XX. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 34: 21–25.

Májovský, J., Murín, A., Feráková, V., Hindáková, M., Schwarzová, T., Uhríková, A., Váchová, M. & Záborský, J. 1987. Karyotaxonomický prehľad flóry Slovenska. Veda, Bratislava. 436 pp.

1988

Bernátová, D. & Schwarzová, T. 1988. *Chenopodium foliosum* (Moench) Asch. – Durchblätterter Erdbeerspinat in der Slowakei ursprünglich. In Zaliberová, M. et al. (eds.), Symposium Synanthropic Flora and Vegetation V. Martin. p. 33–37.

Zaliberová, M., Jarolímek, I., Schwarzová, T., Krippelová, T. & Dúbravcová, Z. (eds.) 1988. Symposium Flora and Vegetation V. Martin. 357 pp.

1089

Schwarzová, T. 1989. Sympóziu Synantropná flóra a vegetácia V. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 11: 54–55.

1990

Dostálek, J., Hejný, S., Husák, Š., Schwarzová, T. & Dvořák, F. 1990. *Chenopodium* L. – merlík. In Hejný, S. & Slavík, B. (eds.), Květena České republiky 2. Academia, Praha. p. 223–265.

1991

Schwarzová, T. 1991. K rozšíreniu synantropných druhov *Chenopodium ambrosioides* L. a *Chenopodium integrifolium* Vorosch. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 13: 43–50.

1992

Schwarzová, T. 1992. Geschichte der Verbreitung und Charakteristik der Standorte von *Chenopodium ambrosioides* L. und *Ch. integrifolium* Vorosch. in der Tschechoslowakei. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen, Bot. 39: 23–37.

1993

Schwarzová, T. 1993. Beitrag zur Karyotaxonomie und Evolution mancher Arten der Gattung *Chenopodium* L. (Sektion *Botrydoides* und *Ambrina*). Biológia (Bratislava) 48: 421–427.

Schwarzová, T. 1993. Rozšírenie druhov *Chenopodium botrys* L. a *Ch. schraderianum* Schultes v Českej republike a Slovenskej republike. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 15: 16–23.

1994

Feráková, V. & Schwarzová, T. 1994. Anthropophytes of the village Devín (SW Slovakia). In Mochňacký, S. & Terpó, A. Antropization and environment of rural settlements flora and vegetation. Proceedings of international conference Sátorajauhely. p. 29–32.

1996

Schwarzová, T. 1996. K histórii rozšírenia a charakteristike stanovišť *Chenopodium botrys* L. a *Ch. schraderianum* Schultes na Slovensku a v Českej republike. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 18: 99–105.

Životné jubileá

Schwarzová, T. & Lessnerová-Timková, D. 1996. Výskyt neofytného druhu *Cynosurus echinatus* L. v Bratislave potvrdený. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 18: 98.

1997

Feráková, V., Kochjarová, J., Králik, E., Schwarzová, T. & Záborský, J. 1997. Cievnaté rastliny. In Feráková, V. & Kocianová, E. (eds.), Flóra, geológia a paleontológia Devínskej Kobyly. Litera, Bratislava. p. 86–156.

2000

Schwarzová, T. 2000. Poznámky k nomenklatúre a počtom chromozómov *Chenopodium foliosum* Asch. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 40: 53–55.

Schwarzová, T. in Májovský, J. et al. 2000. Prvý doplnok karyotaxonomického prehľadu flóry Slovenska. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen. Bot. Suppl. 1: 1–127.

2002

Feráková, V. & Schwarzová, T. 2002. Neofyty Bratislavy I Mestská časť Devín. Phytopedon (Bratislava). Suppl. 1: 29–31.

Schwarzová, T. 2002. Botanická zbierka Ing. Jozefa Dohnányho (1873–1947) v herbári Katedry botaniky PríFUK Bratislava (SLO). Bull. Slov. Bot. Spoločn. 24: 209–212.

2005

Schwarzová, T. 2005. Rastliny, mýty, rituály a rastliny ako životná nutnosť. Biológia, ekológia, chémia. 10/2: 17–21.

2010

Schwarzová, T. 2010. In Vozárová, M. & Šípošová, H. (eds.), Osobnosti botaniky na Slovensku. Veda, Bratislava. 615 pp. (Heslá: Čejka, Hacquet, Hindáková, Horníčková, Kerner, Kopecký, Krippel, Krippelová, Maloch F., Neilreich)

2011

Schwarzová, T. & Králik, E. 2011. Herbár s viac ako 70-ročnou históriou. Naša Univerzita. 3: 28.

2016

Schwarzová, T. & Mered'a, P. jun. 2016. *Dysphania* R. Br. Mrlík. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/4. Veda, Bratislava. p. 194–216.

Mered'a, P. jun., Bernátová, D. & Schwarzová, T. 2016. *Blitum* L. Mrlík. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/4. Veda, Bratislava. p. 216–230.

Mered'a, P. jun., & Schwarzová, T. 2016. *Lipandra* Moq. Mrlík. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/4. Veda, Bratislava. p. 254–257.

Mered'a, P. jun., & Schwarzová, T. 2016. *Chenopodiastrum* S. Fuentes, Uotila et Borsch. Mrlík. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/4. Veda, Bratislava. p. 257–265.

Mered'a, P. jun., Schwarzová, T. & Zalíberová M. 2016. *Chenopodium* L. Mrlík. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/4. Veda, Bratislava. p. 265–305.